

PASPOORT

Naam organisatie: Wereld Natuur Fonds

Bekendste gezicht: Johan van de Gronden, algemeen directeur WNF.

Interview met: Carel Drijver, hoofd Oceanen en Kusten

Achtergrond: Ingenieur aan de Wageningen Universiteit in de richting Natuurbehoud en -beheer en Ontwikkelingskunde.

Doel: 'Geef de aarde door', wat inhoudt dat WNF zich uitdrukkelijk op de toekomst richt. Enerzijds door specifieke soortbescherming, maar ook door bescherming van ecologisch belangrijke natuurgebieden van wereldklasse. Het WNF heeft zeven hoofdthema's, waarvan Oceanen en Kusten er een is. **Wat doet het WNF voor de onderwaterwereld?** Het WNF zet zich in voor de bescherming van oceanen en kusten door duurzame visserij te stimuleren:

- Samen met Unilever heeft het WNF het MSC-keurmerk voor duurzaam gevangen wilde vis gelanceerd.
- Met de VISwijzer helpen ze consumenten voor duurzame vis te kiezen.
- In onze nieuwste campagne gaan ze samen met de horeca duurzame vis op de menukaart zetten.

Om dit te realiseren, zoekt het WNF samen met vissers in Europa en daarbuiten naar alternatieve vistechieken en inkomstenbronnen. Veel schade kan worden beperkt door ander vistuig in te zetten. Daarnaast zet het WNF zich wereldwijd in voor beschermde zeegebieden, om zeedieren en de leefgebieden waarvan zij afhankelijk zijn de kans te geven zich te herstellen.

Ontstaansgeschiedenis van het WNF: Het World Wildlife Fund (WWF) is in 1961 opgericht, ZKH Prins Bernhard was de eerste internationale President. Een jaar later werd in Nederland het Natuur Noodfonds opgericht, de vierde WWF-organisatie na Engeland, de VS en Zwitserland.

In 1965 werd de naam omgedoopt naar Wereld Natuur Fonds. Inmiddels heeft het WWF ongeveer één miljoen donateurs in Nederland en hebben vertegenwoordiging in meer dan honderd landen wereldwijd.

Wereld Natuur Fonds Geef de aarde door

De zeeën en hun bewoners worden sterk bedreigd, als we de cijfers mogen geloven. Over de hele wereld zetten vrijwilligers binnen grote organisaties of kleine initiatieven zich in om dit leed te bestrijden. Iedere editie belicht DuikMagazine een van deze organisaties. Deze keer spreken we Carel Drijver, hoofd Oceanen en Kusten.

Tekst: Udo van Dongen | Fotografie: WWF & Udo van Dongen

Waar waagt het WNF zich niet aan?

"Alles wat wij doen, moet binnen wettelijk toegestane regels passen; wij zijn geen actievoerderspartij die bijvoorbeeld lozingspijpen gaat dichtlassen of meer van dat soort activiteiten. Wij werken heel katalytisch, wat wil zeggen dat wij meehelpten met het opzetten van natuurbeschermingsprogramma's en oplosingsgericht werken. Altijd met draagvlak van de bevolking, omdat zij het zullen moeten doen."

Wat is het grootste misverstand over deze organisatie?

"Dat we een elitaire club zouden zijn. Maar als je in een land als Nederland bijna een miljoen donateurs hebt, denk ik niet echt dat je kunt spreken van een elite club. Het Wereld Natuur Fonds is een stichting voor iedereen die hart heeft voor de natuur."

Hoeveel donateurs hebben jullie?

"Wereldwijd heeft Nederland relatief de meeste WWF-donateurs, ongeveer een miljoen. We zijn een van de grootste natuurbeschermingsorganisaties. In sommige andere landen, zoals de VS wordt het WNF financieel ondersteund door rijke instanties of mensen. Helaas hebben zij daardoor wel meer last van de economische crisis. Wij hebben daar minder last van, omdat

het bij de meeste donateurs om relatief kleine bedragen gaat."

Wat doen de WNF-vrijwilligers?

"We hebben zo'n 2800 vrijwilligers. Een flink aantal is actief op sociale media en vertelt zo onze verhalen door aan andere media. Incidenteel helpen vrijwilligers mee op schildpaddenstranden. Onze mensen zijn georganiseerd in regiothema's. En natuurlijk kan iedereen helpen met kleine dingen; als je vis eet, doe dat dan volgens de VISwijzer. Vraag in restaurants naar de soort vis, zodat ook daar meer besef komt."

Wat doen jullie met het gedoneerde geld?

"Veel diverse dingen. Neem Wakatobi. Deze eilandengroep ligt middenin de beroemde koraaldriehoek en herbergt een enorme diversiteit aan koralen en andere zeedieren. Het gebied wordt beschermd tegen verkeerd gebruik, zoals destructieve visserijmethoden, maar de handhaving van deze status hield niet meer in dan rondrijden met een motorfiets om een gebied ter grootte van een derde van Nederland. Wij hebben een oud handelsschip opgekocht en omgebouwd tot een drijvend 'ranger station', waarmee de parkwachters gedurende langere tijd op zee kunnen blijven patrouilleren. Deze mensen zijn ook door ons

getraind en wij helpen bij het verkrijgen van mandaat om in te kunnen grijpen.

Het is niet zo dat wij mensen hun kans willen ontnemen om in hun levensonderhoud te voorzien. Daarom leren zij hoe ze vis kunnen vangen zonder dat het hele ecosysteem wordt verwoest. De mensen beseffen hierdoor dat het evengoed in hun voordeel is als ze zuinig met hun leefomgeving omgaan. Met dat besef creëren we een draagvlak voor regelgeving. En met de juiste regelgeving kun je dan weer de maatregelen treffen en handhaven die benodigd zijn om een gebied gezond en intact te houden.

Een ander voorbeeld is het project om de lederschildpad van de ondergang te redden. Dit is grotendeels gefinancierd met Nederlands WNF-geld. Veel van deze schildpadden bleken te sterven doordat ze het aas van tonijnvissers eten en daarbij de tonijnhaak doorslikken. Dankzij het WNF worden er nu cirkelvormige haken gebruikt, met een naar binnen gebogen punt, waaraan de lederschildpadden niet blijven hangen. En zoals het er nu naar uitziet, is dit een van de maatregelen die ervoor gaat zorgen dat de lederschildpad waarschijnlijk niet uitsterft."

Zijn deze vissers niet argwanend als natuurbeschermers met zoiets komen?

"We praten veel met de opkopers van vis. Als de opkopers eisen stellen aan de manier waarop vis wordt gevangen, dan zijn vissers sneller geneigd over te stappen op andere visserijtechnieken."

Wat staat hoog op jullie prioriteitenlijstje?

"Koraal natuurlijk, want dat zijn per slot van rekening ook dieren. Maar ook alle zeeschildpadden en walvissen. We zorgen ervoor dat er beschermde gebieden zijn, zoals Peninsula Valdez in Patagonië, waar walvissen kunnen worden geboren. De Golf van Californië beschermen we, omdat dat een heel belangrijk foerageergebied is voor walvissen. Verder spannen we ons in voor de bescherming van enkele dolfijnsoorten zoals de vaquitolofijn, de hectordolfijn en de rivierdolfijn. Met

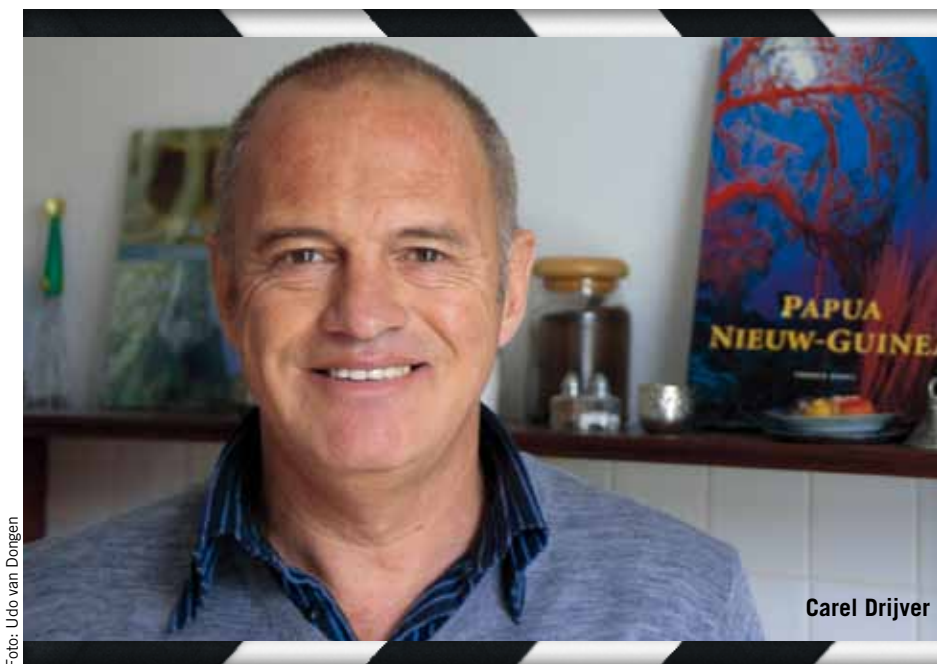

Foto: Udo van Dongen

Carel Drijver

Boot met WWF-crew
vaart uit voor onderzoek.

Foto: Gustavo Ybarra - WWF Canon

onder andere de napoleon- en nassau- baars gaat het ook slecht. De walvishaai is eveneens een aandachtsoort voor ons."

Werken jullie samen met andere organisaties?

"Zeker! Met de Stichting Noordzee hebben we bijvoorbeeld de VISwijzer opgesteld en we werken aan de verduurzamingslag voor de Noordzee. En we zijn nauw betrokken bij het Marine Stewardship Council keurmerk voor duurzaam gevangen vis. We werken samen met vishandelaren, vissers en de toeristische industrie."

Waarin onderscheidt het WNF zich ten op zichte van ander NGO's?

"Het Wereld Natuur Fonds werkt oplossingsgericht. Veel andere organisaties zijn vooral bezig problemen onder de aandacht te brengen. Om doelen te bereiken, lobbyen we bij lokale bevolking en overheden om draagvlak voor natuurbescherming te creëren. Zonder draagvlak begin je niets."

Het WNF staat achter het MSC keurmerk. Zee- beschermers zoals Dos Winkel en visserijbioloog Daniel Pauly, geloven hier niet in, omdat het met bepaalde soorten met een

MSC-keurmerk niet goed zou gaan. Vind jij dat we überhaupt nog wel vis kunnen eten?

"Ik deel de mening dat een paar van de certificeringen niet terecht zijn. Het gaat om een paar procent van alle certificeringen en ik vind niet dat we daarom het kind met het badwater moeten weggooiden. Dit is momenteel het enige instrument waarmee we iets

Op onderzoek uit in de
Filippijnen.

Foto: Jürgen Freund - WWF Canon

kunnen doen. Helemaal geen vis eten is niet haalbaar. Als we dat zouden verkondigen, zou het ook snel gedaan zijn met de invloed die we op de visserijsector kunnen uitoefenen. Nederland staat in de Top 10 wereldwijd van de vis die wordt verhandeld en op deze manier kunnen we dus veel invloed uitoefenen. Overigens, de lat voor een MSC keurmerk ligt behoorlijk hoog, je krijgt hem niet zomaar. Op dit moment voldoet tien procent van de mondiale visserij aan de gestelde eisen."

Wanneer is een vis duurzaam gevangen?

"Eén: het vangen van de vis niet mag niet leiden tot uitputting van de visstand. Twee: de nevenschade mag niet zo groot zijn dat het systeem uit balans raakt. Drie: een visser die volgens MSC keurmerk vis vangt, moet ingebed zijn in een duurzame organisatie waaruit blijkt dat ze structureel op de juiste manier hun vis vangen."

Wat is het nieuwste project waar jullie mee bezig zijn?

"We zijn erg druk met het vormgeven van het beheer van een uniek marien natuurgebied in de Caraïben: Jardines de la Reina, aan de zuidkant van Cuba. Hier bevindt zich een vrijwel onbe-

schadigd ecosysteem, zoals dat waarschijnlijk vroeger op veel meer plekken in de Caraïben voorkwam. Het is net zo groot als de hele Waddenzee bij elkaar. Op dit moment is Cuba geen democratie en de regering begrijpt erg goed dat de riffen ten zuiden van Cuba een natuurlijke bescherming zijn tegen opkomend water als de aarde verder opwarmt. Nu is het moment om dit gebied te gaan beschermen, voordat er een eventueel nieuw regime komt dat veel vrijer tegenover toerisme staat, met alle gevolgen voor de natuur en de bescherming die zij biedt tegen natuur-rampen. We doen dit in samenwerking met de federale natuurbeschermingsorganisatie, Flory Fauna. Nu worden er rangerstations gebouwd, zodat er controle kan plaatsvinden. En we gaan een project opzetten naar het voortplantingsgedrag van de Goliath Grouper. Het hele gebied moet een no fishing zone worden."

Zie jij de toekomst positief?

"De situatie is wat mij betreft niet kansloos, maar we zullen er hard aan

moeten trekken. Of we het met de blauwvintonijn gaan redden; ik houd mijn hart vast... Onze benadering is flink inzetten op kraamkamers en no fishing zones. We zullen niet alle soorten kunnen redden, vrees ik, maar ik zie wel kansen. De belangstelling voor de zee groeit. Ik vind dat er een belangrijke rol voor duikers is weggelegd om het verhaal te vertellen van de zee. Duikers kunnen een grote invloed uitoefenen op het verduurzamen van het toerisme. Ze kunnen hun keuze van resort of hotel af laten hangen van zaken als hoe ze omgaan met hun afval en rioleringsstelsel."

Daniel Pauly ziet eigenlijk maar een oplossing en dat is het stopzetten van visserij-subsidies, wat vind jij?

"Dat is inderdaad een goede optie. En dan deze subsidies van ongeveer tien miljard omzetten in duurzaamheids-subsidies en beschermde zeegebieden. Als de visserij gaat verduurzamen, dan zou dat over vijf jaar winstgevend zijn, maar besef is er bij de politiek en

Top 3 verdienen

- Beschermen van kraamkamers, bijvoorbeeld het Great Barrier Reef bij Australië, de koraaldriehoek bij Indonesië en diverse projecten
- De verduurzaming van de visserij; 10% van de visserij heeft inmiddels een MSC keurmerk en ook de viswijzer is iets waar steeds meer mensen rekening mee houden
- Dankzij het hakenproject van WNF maakt de leaderschildpad weer een behoorlijke kans om uitsterving te ontlopen en ook voor alle andere zeeschildpadden doet het WNF veel werk.

sommige vissers nog niet helemaal. Je kunt beter subsidies geven op goede kraamkamers dan op dure dieselolie: als je lokale visstand op peil is, hoef je ook niet meer zo ver te varen." □

Koraal in Indonesië
wordt schoongemaakt.

Foto: Jürgen Freund - WWF Canon